

maa blive for at kunne haandhæve sig som Folkets almindelige Kirke, som den Kirke, hvortil Fleertallet af Folket slutter sig, da er dette ganske indbrømt, og ethvert Middel, som vi kunne række til, for at dette kan skee, skyldes vi at levere; og forsaavidt man altsaa forlanger fra Regjeringen en Menighedsorganisme, en Afkomst til at indføre den, en Afkomst, paa hvilken man kan støtte sig for at skaffe Medlemmer til Landemoderne ogsaa fra Menighederne, da skyldes vi at række Haand dertil. Jeg er overbevist om, at i Landemoderne kunne ikke verdslige Medlemmer blive inddragne uden ved Lov, men mere behøver ikke fra vor Side at gives, og det er en saadan Lov, man bør forlange af os.

Der er to Rækker af Love, vi maae have for at komme til en Kirkeforsatning; den ene, som klart udsunder fra de hidtilværende kirkelige Corporationer hvad der er Kirkens Gods, det Legemlige, som ikke hører til selve Kirken, og som kun har været lagt ind under denne Ordning, fordi Kongen var en dobbelt Person, den absolute Konge i Staten og tillige Overbiskop i Kirken; den anden Række af Love er, om jeg saa maa kalde det, af negativ Natur, som negerer Statsmagtens Indvirkning i Alt, hvad der er kirkeligt; og i Overgangstidspunktet giver til Kirken de nødvendige Midler, for at den kan udvilde sig selv. Et Menighedsraad, som skal være et virkeligt Menighedsraad, skulle vi ikke give Love for, og vi kunne ikke give Love derfor, efter som det skal være kirkeligt og ikke borgerligt, og Menighedsraad, som der skal kræves Mere for, end der er kirkeligt, bør vi ingen Lov give om, da vi derved blande det Kirkelige og det Verdslige sammen.

Naar jeg nu betragter det foreliggende Lovforslag, indeholde de første 14 Paragrapher Bestemmelser om Dannelsen af Menighedsraad. Jeg troer, at den ærede Minister vil indbrømme, efterat han selv har sagt, at det staaer tydeligt i Loven, at Frivilligheden er haandhævet, at vi da kunne sige, at saa behøves Loven ikke, da Frivilligheden kan udrette det Samme uden Loven; om disse Paragrapher kan man altsaa sige, at de ere overflødige og

behøve i det Allerhøjeste at udgaae som en Instruction. Skulde der være enkelte Gjenstande eller nogensomhelst borgerlig Lov, som den ærede Minister troede kunde lægge ham Hindringer i veien, da maatte vi frigsjøre ham derfra, men saavidt jeg kan skjønne, kan dette ikke være Tilfældet i et Land, hvor der er Frihed til at samle sig under lidet indskrænkede Betingelser. Denne Sorteren af Sognebeboerne i Menigheder og Sognebeboere kan være fuldkommen rigtig, naar man skal over paa Menighedsraad og paa et kirkeligt Liv, men den bør ikke bestemmes ved Lov, og vi bør ikke give nogen Lovbestemmelse derom. Hvorfra denne Censur skal gaae ud i første Dieblif, er meget vanskeligt at sige, den kan kun blive til lidet efter lidet, naar Menighederne, efterat have haft et længere Liv, tør tilkjende sig denne Myndighed. Ved at vise En tilside og slutte en Anden til sig, kommer man ind paa det yderst vanskelige Berøringspunkt mellem Katholicismen og Protestantismen, og det er ved en maaskee usikker Betragtning heraf at man kommer til at sige, at der gaaer en katholicist Lustning igjennem enhver Bestræbelse efter en Kirkeforsatning. I enhver Bestræbelse efter en Kirkeforsatning kommer man overmaade let til, indenfor Menighedens Grændse at maatte afgjøre ved Fleertal, Noget, som jeg for mit Vedkommende ikke kalder farligt; thi Mindretallet vil da trække sig tilbage og danne en Menighed for sig selv. Der, hvor der er fri Religionsudøvelse, er der ingen stor Fare, men det er et Spørgsmaal, om det er den rette Tid at gjøre det i Folketirken — men inden man kommer til at kunne gjøre dette og at kunne udøve en saadan Kirkecensur, at man dristig kan slyde dem tilside, som man ikke anseer skikede til at deeltage i Menigheden eller deeltage i det kirkelige Liv, maa der hengaae længere Tid. Der maa vindes en anden Anerkjendelse end den, der for Diebliffet haves; for Diebliffet vilde mangfoldige Medlemmer af Kirken føle sig trykkede og lidende ved saadanne Forholdsregler — thi skøndt deres Overbeviisning ikke følger Folketirken, ville de dog ikke sættes tilside og slydes ud, men leve som passive Medlemmer, der ikke fordre at gjøre deres active Indflydelse gjældende. De